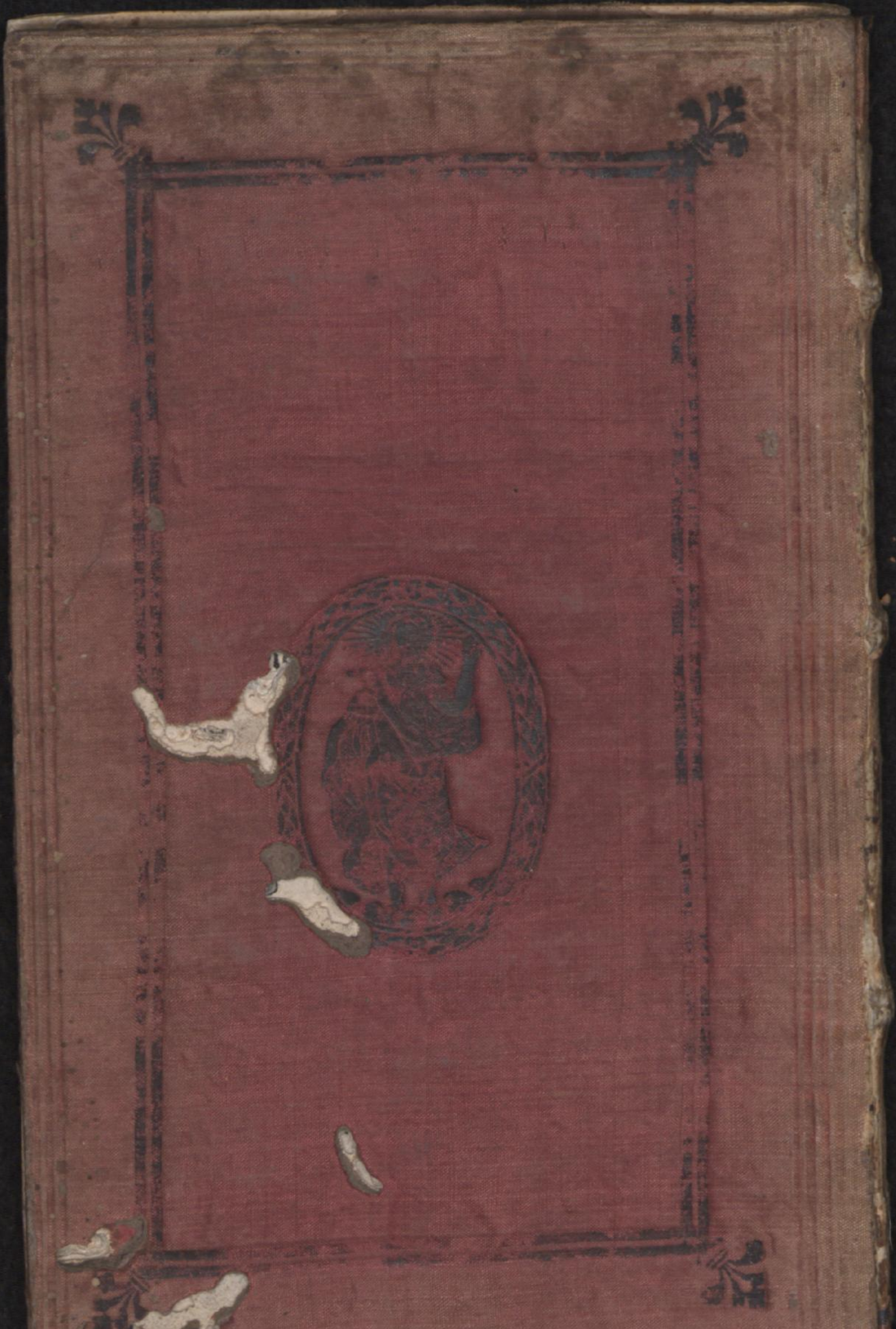

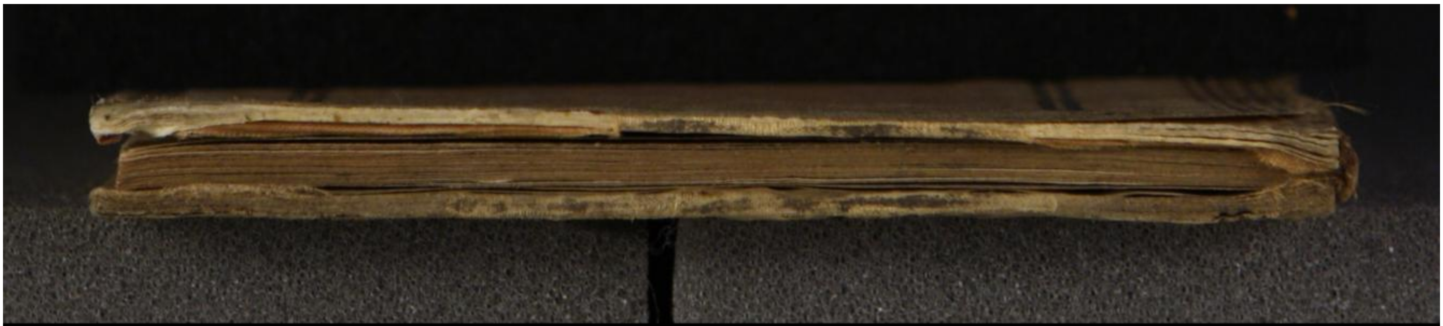

4,-286

DA BOK

9047

1163

LN 1163
ex. 1
M

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Stormectigſte oc Høybaarne Førſte oc
Herre / Her Fridirich den anden /
Danmarckis Norgis Vendis oc Gottis
Koning / Hertug vdi Sleſuig
Holſten Stormarn oc Dytmerſken /
Greffue vdi Oldenborg oc Delmenhorſt
ſin allernaadigſte Herre /

ydmygeligen
offereret af

Andreas Seffrinſſen

VITA HOMINIS.

Vnderuiſning
Om Menniſkens leffned / fra hans
Fødſels time / indtil opſtandelſen
oc Dommedag / gantſke trøſtelig for
de Gudfryctige / oc ſaare gruelig for alle Vgudelige.

Prentet i Kiøbenhaffn / aff
Laurentz Benedicht.
1571.

Cum Priuilegio.

EGO · SVM · DOMINVS · OMNI POTENS

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Erlig oc Velbyrdig / Chriſtofer Valkendorp til Glorup / Kong: Matts: Høffuitzmand paa Gulland/ ſin gunſtige Herre oc Patron:

Naade oc fred aff Gud ved Chriſtum vor Herre.

Kiere Chriſtofer/eder dragis vel til minde / huad tale der falt en gong ind / om eders kiere Broder ſalige Axel Valkendorp/ hoſſ Velbyrdige oc Gudfryctige Frue Karine Biørn Anderſſøns. At hun fortalde oſſ/ huorledis eders Velbyrdige oc Gudfryctige Søſtere atſpurde hannem/ huorfaare hand pleiede allene ſaa lenge at fortøffue i ſit Kammer / oc tog ſig ſaa megen tid til at giøre ſine Bøner/mere end andre Folck almindelig giøre. Da ſuarede hand ſaare Gudfrycteligen: Kiere Søſtere/ forundrer eder icke der paa / thi wi kunde icke tacke eller paakalde Gud/ ſaa offte eller ſaa meget / at oſſ burde jo offter oc mere. Oc der ſom wi haffde icke andet at bede om/vden dette allene/ at Gud vil giffue oſſ en Chriſtelige oc ſalige affgong aff denne Verden/ da vaar vel dette allene/ det ſom wi haffue nock at bede Gud om / ſaa lenge wi leffue her paa Jorden. Paa dette eders ſalige Broders Gudfryctige ſuar/ forundrede ieg mig / oc ſpurde viidere huorledis det gick hannem i ſit yderſte. Oc der ieg da hørde aff eder om hans Chriſtelige affgong / ſom hand fick nogle faa dage effter at hand bleff ſkudt i det merckelige ſlag for Falckenbierg / giorde ieg hannem ſtrax it Epitaphium paa Latine / ſom i effter eders begæring finge ocſaa paa Danſke. Huilcket i loed eder vel befalle/ oc ydermere end det ringe ting vaar verd. For denne orſag ſkyld / oc til eders ſalige Broders ihukommelſe/ haffuer ieg fordriſted mig til / at ſende eder denne lille Bog. Som er ekon en paamindelſe om det nu omtaled er / at huer vdi ſin velmact ſkal ſaa beſkicke ſig / at hand ved en Chriſtelig affgang / kand træde en Arffuing ind i Himmerigis rige oc det euige Liff. Jeg haffuer fundet dette ſcrifft/ iblant nogle gamle Papiſtiſke Bøger/ ſom vaare aff Her Mickel fordom ſognepreſt til S. Albanj Kircke i Odenſee/ ſcreffne effter ſalige Dronning Kirſtines begæring oc Prentet her i Kiøbenhaffn for ſin oc halfftredieſindstiue Aar forleden. Huad ieg her vdi haffuer forbedred / paa Rimene oc meningen/kand den forfare ſom vil ligne det gamle Exemplar met dette. Oc effterdi ieg haffuer værit ombedet at lade det vdgaa paa Prenten / ſaa forhaabis mig at i ville tage denne ringe ſkenck til tacke. Orſagen kand/ neſt Guds hielp/ begiffue ſig i fremtiden at forære eders Velbyrdige fromhed met noget yppermere/ſom det forſkylt er baade hoſſ mig oc all vor Klerckerj. Gud for ſin Søns Chriſti ſkyld/ ſpare eder met eders kiere Sydſkende/ lenge ſunde oc karſke/ til ſit hellige naffns ære. Amen. Datum i Kiøbenhaffn den 12. Auguſtj. Anno Domini. 1571.

Eders villige tiener.

Anders Søffrinſſøn V.

Fortalen til Læſeren.

Vilt du haffue lycke til Liff oc Siel/
I dette ſpegel beſkue dig vel/
Som ieg vil dig her ſende:
Førſt lad du huer mand være din lige/
Tro ey paa Verden/ hun vil dig ſuige/
Til Gud ſkalt du dig vende.

See hueden du komſt/ huort du ſkalt fare/
Ey Synd imod Gud/ tag det til vare/
Tenck her paa alle tide:
For Syndſens ſkyld giffuis Sielen plage/
Den euige Død aff ſtrenge orſage/
Det ſkalt du viſſeligen vide.

Huad Doctor eller Meſter i Verden er til/
Som det til fulde ſcriffue vil/
Huad løn Gud vil dem giffue/
Som her ville giøre plict oc bod/
Huorledis Gud vil dem være megit god/
Det kand ret ingen beſcriffue.

Naar du eſt i din bæſte tid/
Oc haffuer til Verden ſat din lid/
Du mient det ſkal ſaa ſtande:

Døden kommer ſkulende/ ey taler it ord/
Da ſkalt du bøde huad du haffuer giort/
Met pine oc hiertens vaande.

Hand bedis ey pending/ ey Sølff eller Guld
Dog du haffuer alle Kiſter fuld/
Ey faure Klæder oc mange:
Hand ſkøder ey meget dit kruſede haar/
Dine mange Suenne ſom hoſſ dig ſtaar/
Met hannem maa du alt gange.

Gud naade da den fattige Siel/
Huor er det ſtæd ſom hun ſig heel/
J ſaadanne hiertens quide:
Haffuer du tient Gud baade Aarle oc ſilde
Det er det heldſte at Sielen vilde/
Hun fanger det da at vide.

Naar du Fødis.

NASCENS.

Naſcens procedo nudus, de ventre parentis,
In partu lædo matrem grauibus nocumentis.

LØfft op dit Hoffuit oc ſee dig om/
Huor Legemet det til Verden kom/
Tenck der paa alle tide:
Til Menniſke ſkabte dig it Guds ord/
Vanmectig oc nøgen komſt du paa Jord/
Mod Legemens lyſt at ſtride.

Din Moder taalde for dig megen nød/
Det vaar ſtor vnder hun bleff ey død/
Aff pine oc hiertens vaande/
Den tid du føddis it Menniſke at være/
Giør hende baade hæder tuct oc ære/
Met effne gack hende til haande.

Met ord eller gierning giør hende ey harm
Blid hende met gaffuer/ tag hende i arm/
Vend hende allting til bæſte/
Den ſtund hun leffuer i all hendis nød/
Met erlig Jordeferd effter hendis Død/
Rider du end met hundrede Hæſte.

Naar du ligger vdi Buggen.

INFANS.

In cunis iaceo, viuo de lacte mamillæ,
Ploro non taceo, mihi ſi deſit liquor ille.

IEg leggis nu Førſt i Buggen nød/
Met ſuck oc graad giffuer ieg mig ved
For Verdſens ſtore vaande:
Fanger ieg ey dij aff Moders bryſt/
Aff Døden mit hierte vorder kryſt/
Saadant monne mig forſtande.

Det vaar mig bedre ieg haffde værit Død/
Førre ieg bleff fød/ end lide ſlig nød/
Som Verden vil mig nu ſkencke:
Den megen tuang ſom mig for ſtaar/
Ret aldrig aff mit hierte gaar/
Vden ieg paa Gud vil tencke.

⁂

Naar du gaar offuer ſiu Aar.

PVER.

En fugiendo Trochum, rogo ſit mihi nemo moleſtus,
Impediendo iocum, quia ludus habetur honeſtus.

JEg leger nu Top met andre Børn/
Mine vinger ſlaar ieg ſom en Ørn/
Huo kand mig det formene :
Baade keile oc klaader ſlar ieg paa Jord/
Huad ieg da taler/ ſkøder ey mine ord/
Jeg kand ey være allene.

Det giffuer mig ey mit rette ſkel/
Huad helder ieg giør ilde eller vel/
Jeg kand det intet ſkøde :
Huad ſom ieg giør eller huort ieg gaar
Døden hand alltid faare mig ſtaar/
Jeg veed hand vil mig møde.

*

Naar du gaar offuer fiorten Aar.

ADOLESENS.

In ſpeculo vultum concerno, pecto capillos,
Non curo multum, ſi quis perſpexerit illos.

IDette Spegel ſom faare mig ſtaar/
Seer ieg vdi oc kruſer mit haar/
Mine kleder ſtaa mig til lige :
Baade huid oc rød haffuer Gud mig ſkabt/
For hoffmod haffuer ieg det fortabt/
For ingen mand vil ieg vige.

Jeg kand ey tencke paa Dieffuelens liſt/
Ey paa mine Synder/ oc ey paa Chriſt/
Det vorder mig ſelff at gielde :
Min act ſtaar all effter pending oc Guld/
At dricke at doble oc ſla mig fuld/
Effter Verdſens priiſſ oc velde.

Naar du gaar offuer otte oc tiue Aar.

IVVENIS.

Laſciuus iuuenis ego ſum viuens per amorem,
Sum cultor Veneris, equitando viam gero florem.

MJg tyckes nu ſaa vdi mit ſind/
Jeg vil ey redis for mandeller quind
Min vngdom vil ieg fortære
Met Fruer oc Møer/ de giffue mig gaffue
Oc ville mig altid hoſſ ſig haffue/
Hoſſ dem lyſter mig at være.

Jeg vil dennem elſke oc tage i faffn/
Dog det kommer mig til liden gaffn/
Jeg maatte vel lade mig nøye :
Oc tencke paa Døden ſom faare mig ſtaar/
Hand følger mig effter ihuort ieg gaar/
Biuder mig fra Synden at bøye.

Naar du gaar offuer halfftrediesindstiue Aar.

VIR.

Non ſcitis, moneo, vos qui mea robora noſtis
Nam ruit enſe meo, ſi quis fuerit meus hoſtis.

IEg er nu vorden ſterck oc fro/
Det kiendis paa mine nebbede ſko/
Mine klæder haffuer mange lyde:
Huo mig tør bryde it ord imod/
Mit ſuerd ſkal legge hānem vnder min fod/
Ingen venſkab ſkal hand nyde.

Til Ting oc ſteffne bedis ieg at gaa/
At true oc bruſe at binde oc ſlaa/
Did vil mig huer mand haffue:
Ey er den Mand min ven ſaa god/
At hand faar noget i Sagen bod/
Vden ieg fanger ſtore gaffue.

Ieg ſiger hannem venſkab met min mund/
Det er ſaa lidet aff hiertens grund/
Saa falſk er ieg aff ſinde:
Tuert offuer en vey vil ieg ey gaa/
Oc ey i Rættergong nogen tid ſtaa/
Vden ieg kand pendinge vinde.

Naar du bliffuer gammel.

SENEX.

Suffultus baculo, ſed eundo tripes quaſi factus,
Feſtino tumulo caput inclinare coactus.

MIn offuerdadighed haffuer fanget bod
Thi kæppen er vorden min tredie fod/
Det gaar mig meſt til mene:
Min ryg hand krøgis mit hoffrzit ocſaa
Til graffuen maa ieg ſnarlig gaa/
Derfaare monne ieg mig vene.

Mine hender de ſkelffue/ſlubert er mit maal/
For ieg dricker nu aff allerdoms ſkaal/
Mine øyne tage til at rinde:
Døff er ieg vorden ieg kand ey høre/
Verck bryder mine lemmer/huad ſkal ieg giøre
Ingen raad kand ieg nu finde.

Aff alle er ieg nu ſaare forſmaaet/
For gods oc pending er fra mig gaaet/
Mig vil nu ingen mand kiende:
Dem ieg ſatte fordom høyt til bord/
Til mig tale de nu ey it ord/
Det monne mit hierte brende.

F Man=

Mange par klæder haffde ieg at ſlide/
Som vaare baade ſtackede oc meget ſide/
De haffde oc mange lyde :
Mine Hoſer vaare brune/ min Hette vaar
Met kæppen maa ieg at tigge gaa/ (blaa/
Velgierning kand ieg ey nyde.

Jeg ſprang offuer høye Haffueluerck/
Der ieg vaar vng ja karſk oc ſterck/
Da giorde ieg ſom en daare :
Mit gods fortæred ieg hiſſed oc hid/
Oc tenckte icke meget paa denne tid/
Ey helder huad mig ſtod faare.

Her ſtaar end meget mere igen/
Som mig ligger faare aff Verdſens meen/
Kand ieg det ellers bide :
Naar fireſindstiue Aar monne komme/
Leffuer ieg mig ſiden til liden fromme/
Det kand ieg acte oc vide.

⁂

Naar du bliffuer graaherdig.

DECREPITVS.

Surgere non poſsum, grauis vtpote plumbea maſſa,
Viribus impoſsum ſic tranſit gloria craſſa.

Mig

MJg tuinger nu alderdö meer oc meer
Jeg aldri mig gleder ey helder leer/
Jeg kand ſkønt ingen mand kiende:
All Verdſens lyſt ſkøder ieg ey meer/
End den ting ſom aldelis ingen ſeer/
Gud ſkilie mig ſnart ved hende.

Min krop hand tyngis ſom en ſteen
Jeg gider ey ſtaaet paa mine been/
Vden ieg haffuer kæppen i haande :
Oc krycken vnder den anden arm/
Sider ieg fra jlden ieg vorder ey varm/
Joduth offuer Verdſens vaande.

Jeg hoſter oc ſpytter til alle tide/
De hoſſ mig ere maa ieg ey lide/
Affuind bær ieg til alle :
Jeg ſkal ſnart lade her lidet oc ſtort/
Oc ſuare for alt det ieg haffuer giort/
Thi Døden monne at mig kalle.

*

Naar du bliffuer ſiug.

IN FIRMVS.

Vexatus morbis, morti tumulando propinquo,
Candida ſic orbis turbatus cuncta relinquo.

Huor

HVor ieg mig vender lider ieg nu vee/
Det kiendis paa mig ſom alle maa ſee/
Huor er nu Verdſens ære:
Mig hielper ey raad oc ey lægdom/
Gantſke ynckelig ieg til Verden kom/
Saa ſtille ligger ieg nu here.

Mig brydis ſønder baade fødder oc hender
Mit hoffuit det vercker/vdfalde mine tender/
Pleuriſis ſtaar i min ſide/
Oc recker ſaa ned til baade been/
Paa ſengen ligger ieg ſom en ſteen/
Krampe drager mig alle tide.

Mit hierte det vercker oc alt mit liff/
Som̄ der ſtode vdi en dragen kniff/
Min ryg bryſter all i ſtycke:
Jeg maa nu rømme baade lidet oc ſtort
Awi huad haffuer ieg ilde giort/
Her fanger ieg aldrig lycke.

Min hu hand løber baade hiſſid oc hid/
At ieg wnyttelig haffuer tæred min tid/
Huorledis fanger Liffuit ende:
Gud giorde ieg aldrig ræt eller ſkiel/
Jeg dulde min Tiende det viſte ieg vel/
Vilde den ey Kircken ſende.

Min Preſt hannem giorde ieg offte imod/
Det fanger ieg næpt til Sielen bod/
Almyſſe vilde ieg ey giffue:
Vden det ſom ingen mand kunde nyde/
Det loed ieg fattige Menniſke biude/
Dennem ſiden at dørren driffue.

Haffde ieg giort almyſſe ſom Gud bød/
Da lende hand min ſiuge oc nød/
Det vilde ieg intet ſkiøde:
Den tid ieg vaar baade karſk oc kaad/
Meget Aarle ieg om dagen oed.
Mine Synder vilde ieg ey bøde.

Met bøner faſte oc Kirckegang/
Den tid tycktis mig være gantſke lang/
Jeg ſkulde i Kircken ſtande:
Er her nu enten Quinde eller Mand/
Stencker paa mig det kaalde Vand/
Jeg miſter i ſtæd min Aande.

O Verden huor haffuer du daaret mig/
Den tid du drogſt mit ſind til dig/
At tiene dig alle tide:
Jeg maa nu raabe jodut oc vee/
Ingen vil mig nu ſkiøde eller ſee/
At ieg ſkulde dette bide.

Naar

Naar du ſkiffter lød.

MVTATIO COLORIS.

Candida vertuntur immiſtaq; perdo colorem,
Fulgida ſternuntur carnis ſic muto decorem.

MIne kinder ſom førre vaare huide oc røde/
De blegner nu ieg ſkal gaa til døde/
Huort ſkal ieg mig hen vende:
Tilforne kunde ieg det aldrig ſkiøde/
At døden vilde mig ſaa ſaare høde/
Oc ieg ſkulde faa ſlig ende.

Huo ſkal mig hielpe naar ieg er død/
Huo kand mig trøſte i ſaadan nød/
Min Fader eller min Moder?
De ſuøbe mig vdi en blee/
Oc ſkiffte mit gods ſom huer maa ſee/
Min Søſter oc min Broder.

Gantſke lidet haffuer ieg for mig ſend
Den ſtund ieg haffuer værit i liffue/
Den rige Fraadzere lig/
Met wrœt vold oc ſuig:
Thi bliffuer ieg aff huer mand wkiend/
Hen ſkickis ſom ieg ſkal euig bliffue.

Legemet taler oc ſiger.

VERBA CORPORIS.

Orbe mihi dudum decus extitit atq; poteſtas,
Tu Mors me nudum reddis, modo nil mihi præſtas.

I Verden vaar ieg en mectige Mand/
Huad ieg vilde giøre ſtod til min haãd
Alle maatte mig neye oc bue:
Blant Herrer oc Førſter ſad ieg til bords/
Met dennem at tale kom ieg til ords/
Huad kand det mig nu due?

Døden kommer ſkulende ſom en Tiuff/
Hand tager met ſig ſtaalbrødre ſiu/
De geſter mig ey befalde:
Den førſte er ſorg oc hoffuituærck/
Jeg vorder vanmectig ſom førre vaar ſterck/
Mit ſyn gaar bort met alle.

Jeg kand icke tale for ſiugdoms vee/
Jeſum ſkal ieg met øyen ſee/
Oc Dieffuelen ſtander til rede:
Mine ſynder ere mange/ſaa naade mig gud
Saa mangefold haffuer ieg brøt hans bud/
Jeg neppelig flyer hans vrede.

⁂

Naar Liffuet oc Døden ſtride.

PVGNA VITÆ ET MORTIS.

Bella mihi video, fortiſsima pugna paratur,
Sed tremo corde meo, quia vita cadens ſuperatur.

DØden oc Liffuet de ſtride nu ſammen/
Det er aluore ſom førre vaar gammen/
Gud raade huor det vil gange:
Liffuet giffuer ſig vnder Dødſens vold/
Thi Sielen er for ſynden ſold/
Oc bliffuer nu Dieffuelſens fange.

J førdags vaar ieg karſk oc ſterck/
J dag tuingis ieg met vee oc verck/
Mig ſelff til liden fromme:
J morgen leggis ieg dybt i jord/
Jeg beder eder alle i mercke diſſe ord/
Saa lønlige ere Guds domme.

Mit hierte det vercker huad monne det mene
Aff Verden gaar ieg fuld ſnart allene/
Min Huſtru mine frender oc maffue/
De tage mit gods ſaare ilde de lade/
De ſlides oc riffuis om det ieg haffde/
Naar ieg vorder baaren til graffue.

Intet mere ieg da aff Verden faar/
Naar ieg døder paa gulffuet ſtaar/
Det maa i alle mercke:
Det maa vel være en hiertens nød/
Jeg haffuer ey venner naar ieg er død/
Det giør mit hierte at vercke.

Haffuer ieg nogen mand til gode giort/
Huſualet dem met gaffue eller ord/
Det lade de ſig ey røre:
Mine frender tør ieg ey lide paa/
Ey helder mine børn ſom ere nu ſmaa/
Ingen hielp kunde de mig giøre.

Jeg beder eder alle i ſee eder om/
Giører gaat den ſtund i haffue tom/
Der kunde i noget paa lide:
Ellers vorder i ſuegen her oc hiſt/
Om i tro icke paa Jeſum Chriſt/
Det ſkal huer viſſelige vide.

Aff dette her ſtæd ſtaar ieg ey op/
Jeg ſuedis offuer min gantſke krop/
Hælſpetterne ere nu tede:
Døden er bæſk vdi min mund/
Det ſmager ieg i denne ſtund/
Mine lemmer ere alle ſaa hede.

Siden vorde de kaalde ſom en Jord/
J ſtæd kand ieg ey tale it ord/
Huo hielper mig nu at raade:
Jeg gaff hannem gierne tuſind pund/
Om ieg dem haffde i ſamme ſtund/
Mig frelſte vdaff denne vaade.

Ah nu vil Døden ſnarlig komme/
Joduth huor græſelige ere hans domme
Wi ſkillies at til lige:
Met ſorg oc graad bæris wi aff dør/
Wi ſtympere hui tenckte wi det icke før/
Den fattige met den rige.

Naar hiertet bryſter.

FRACTIO CORDIS.

Intima rumpuntur cordis, creſcit mihi pœna,
Vitæ ſoluuntur per mores mortis amena.

EJa Eia det vil nu være/
At Døden vil min mact fortære/
Mine ſæner dragis aff laffue:
Mit blod foruandlis/ mine Aare de ſlaa/
Mit hierte det bryſter i mig monne ſtaa/
For legemens kummer oc plaffue.

Til Himmelen recker ieg nu min haand/
O Herre Jeſu beuar min Aand/
Lad mig ey borte bliffue:
Dog ieg haffuer meget ilde giord/
Siden ieg it Menniſke bleff paa Jord/
Saa lenge at ieg monne leffue.

Din pine din plage din haarde død/
Frelſe mig fra Helffuedis tuang oc nød/
Tag mig til Himmerigis naade:
Vilde du forgiffue mig ſkyld oc brøde/
Den ſtund ieg ſkal nu gaa til Døde/
Det vaar det ieg ombade.

Jeg ſyndede tiit aff ſkrøbelighed/
Min Herre oc Gud hand det vel veed/
Ochſaa aff legemens kæde:
Dieffuelen hialp til alt det hand kunde/
Thi ſyndede ieg ſaa mangelunde/
Jeg maa vel ſucke oc græde.

Den euige ild er nu optend/
Jeg haffde mig fra min Skabere vend/
Den tid ieg vaar i liffue:
Hans rætuiſhed maa ieg nu gielde/
Dog ieg haffde mact oc Verdſens velde/
Jeg maa mig ſkyldige giffue.

Mig kommer nu faare lidet oc ſtort/
Mine gierninger ieg haffuer ilde giort/
Met act met tancke met tale:
En time tyckis mig være tuſind Aar/
Joduth huad vilkaar mig ſtaar for/
Gud vil ieg mig befale.

Aff aſke oc Jord haffuer du mig ſkabt/
O Herre lad mig ey bliffue fortabt/
Huad kunde du mere giøre/
Du gaffſt mig ſind oc rædelig ſkiel/
At tiene dig met/ det viſte ieg vel/
Jeg vilde det intet høre.

Mit hierte det bryſter i ſamme ſtund/
Beuare mig Gud fra Helffuedis grund/
Gaar bort ſom i her ſtande:
Oc tencker huad mig vil offuergaa/
Aff hiertens grund baade ſtore oc ſmaa/
Saare bæſk er Dødſens vaande.

◆

Døden ſiger.

VERBA MORTIS.

Omnes Mors ſperno, tam ſunt mea vincula dura,
Omnia proſterno, tam triſtia ſunt mea iura.

DEtte ſagde ieg dig baade aarle oc ſilde/
At ieg dig en tid gæſte vilde /
Huad lader du dig nu tycke ?
Huor er din Stat/ din Verdſens ære?
Slagen eſt du næder oc ligger here/
Dit hierte brydt all i ſtycke.

Naar du mig venter mindſt at komme/
Til dig kommer ieg met liden fromme
Om du vilt dette ſkiøde :
Herrer oc Førſter oc gode Quinde/
Troer mig/ ieg vil dem hiemme finde/
Altid vil ieg dem høde.

Fruer oc Møer ihuor i ſtaa/
For ſant i maa alt met mig gaa/
Legfolck oc Hoffmend til lige :
Bonden ſom ganger met ſin Plou/
Hannem tager ieg tiit i marck oc Skou/
Den Fattige met den Rige.

Jeg tager oc Bondens leyedreng/
Naar hand end om afftenẽ gaar karſk i ſeng
Oc venter ſig ingen vaade :
Hans pige ſom pleier at giøre hans gaffn/
Hende tager ieg met i ſamme naffn/
De maa alt følge mig baade.

Leeg oc Lærd huor at de ere/
De ſkulle en gong mine fanger være/
Saa ynckelige ere mine forde:
Vnge oc gamle offuer Verden viidt/
Tager ieg bort i deris bæſte tid/
Om ieg ſaa ſige torde.

Naar du eſt Døder.

MORTVVS.

Mortuus effectus, feretro dormito recluſus.
Eſt pauper lectus, ſic communis petit vſus.

DEtte Verdſens leffnet er ligeruiiſſ/
Som den der bygger paa en Jiſſ/
Oc acter der lenge at bide:
Jt Vær kommer ſlaar Jiſen ſmaa/
Den bygning kand icke lenger ſtaa/
Hand tager da til at ſkride.

Jeg trode paa Verden ieg torde ey ved/
Seer til huor Døden haffuer ſlaget mig ned
Om ieg nu vaar i liffue/
Jeg vilde helder krybe i Orme lige/
End noget Menniſke her effter beſuige/
Her maa ieg liggende bliffue.

Nu ligger ieg her er vorden død/
Awi offuer ſaadan legems nød/
Min krop den vſle daare :
Snart ſkal den bæris aff Huſit vd/
Eller orme de affles mellem kiød oc hud/
For mig ſkulle i eder vare.

Det ſlemmiſte Aadzel ſom til kand være/
Er vorden min krop ſom ligger here/
Det tenckte ieg ey til tide :
Jeg badde hãnem tiit oc giorde hãnem gaat
Der ieg haffde Fæſte oc ſtore Slaat/
Oc gaff hannem Klæder at ſlide.

Dem ſkatted ieg aff den fattige Bonde/
Hãns gods tog ieg ſaa mangelunde/
Thi ieg min krop vilde føde :
Her ligger ieg nu oppaa denne bar/
Huort Sielen kommer vorder ieg vel var/
Hun ſkal met kroppen oc bøde.

O Herrer oc Førſter oc gode quinde/
Beſkuer min Seng oc dragis til minde/
Jomffruer Ridder oc Suenne :
Saadan er Verdens lycke oc ende/
Ihuort wi oſſ i Verden hen vende/
Her ligger ieg nu allene.

Naar

Naar du jordis.

SEPVLTVS.

Vermibus hic donor, ſtricto recubando cubili
Omnis tranſit honor, nunc puluere dormio vili.

JEg er her jordet i denne Blee/
At ingen ſkal mig nøgen ſee/
Mig ſelff kand ieg ey rœcke:
Mit hoffuit ligger lafft/mine fødder ocſaa/
Seer eder i ſpegel ſom offuer mig ſtaa/
Met jorden ſkulle i mig tœcke.

Her ligger ieg met min Verdſens priiſſ/
Seer til om ieg haffuer værit viiſſ/
Den tid ieg vaar i liffue:
Min graff hun er ſiu fødder lang/
Der til baade dyb oc meget trang/
Her maa ieg nogen ſtund bliffue.

Seer mig oc grœder/ i tør ey lee/
Jeg er vdſkaadt det maa i ſee/
Oc jordet ligger ieg here:
Aff Verdſens rigdom giorde ieg mig glad/
J jorden giffuis ieg til orme mad/
Til Dommedag at være/

Naar Baſunen gaar.

TVBA ARCHANGELI.

Me tuba cœleſtis reſonans vocat a monumento,
Littera ſit teſtis, leuor e veteri tegumento.

NV blæſer den Liud ſom tiede før/
Hun høris fra øſten til veſten oc nør
Jeg ſkal ſtaa op aff Døde:
Huden giffuis om de nøgen been/
For Dommeren ſkal ieg gaa igen/
De onde hierter maa bløde.

Engelen raaber det høris ſaa viide/
Tencker dette vel offuer alle tide/
Staar op nu alle i Døde:
Eder hielper ey gaffuer/ ey Herre bøn/
Huer ſkal nu tage ſin tiente løn/
For Dommeren ſkulle i møde.

Mig ſkiule ey Feſte ey Taarn eller Mur/
Huo hielper mig arme Creatur?
Huad maa ieg ſaare vene:
Jeg ſkal gaa for den greſelig Dom/
Vee mig at ieg til Verden kom/
Mine Brøde ſuarer ieg ene.

Huor er min mact/ huor er min vold/
Mit harnſk min bøſſe mit glaffuen oc ſkiold
Mine Suenne oc karſke Heſte:
Min Høg ieg haffde oppaa min haand/
Mine Miønder i det ſilcke baand/
Der ieg mine tienere gæſte.

Alle ræddis for mig huor ieg foer fram/
At plage den fattig vaar mig ey ſkam/
Fra hannem tog ieg hans føde:
Satte hannem i Stock i Taarn i Jern/
Formiente hannem oc at giøre ſit vern/
Saa ſaare monne ieg hannem høde.

Jeg vilde mig ſkiule kunde ieg det giøre/
At ieg ſkulde ey mine Synder høre/
Jeg maa alt ſtaa oc tie:
Joduth joduth huad mig er vee/
Hans Anſict tør ieg ingelund ſee/
Ey høre huad hand vil ſige.

⁂

Naar Døden kommer til Benene igen.

REDIENS IN HOMINEM.

Integer hinc ad idem, perfectus homoq; manebo,
Vt fueram pridem, cito iudicis acta videbo.

I Jorden laa ieg mange Aar/
Dog det ey for mine Synder ſtaar/
At ieg haffuer taald ſlig møde:
Jorden haffuer tæred min vſle krop/
Orme oc Padder haffuer ædt hannem op/
Siden ieg gick førſt til Døde.

Jeg er nu vorden Menniſke igen/
Tilſammen er ſancked de palturne been/
Det giorde Gud ſelff met alle:
Snart ſkal ieg ſee vor Herris hæffn/
Thi hand haffuer mig nu for ſig ſteffnd/
Til Dommen vil mig kalde.

Naar du gaar for Dommen.

PERGENS AD IVDICIVM.

Iudicium pergo, ſum de tellure vocatus,
Horror ineſt ergo, quia pandam facta reatus.

JEg er nu for den ſtrenge Dom/
Vee mig at ieg til Verden kom/
Huort ſkal ieg mig henuende:
All Verdſens Guld met all ſin ære/
Kand mig ey nu her hielpelig være/
Det er kommen til en ende.

Nu ſtaar ieg blue oc meget ræd/
Jeg er i Syndſens kledebon klæd/
Jeg maa mig ynckelig giffue :
Dommen vil nu retuiſelig gaa/
Wi ſkilies at ſom nu her ſtaa/
Oc alle ey ſammen bliffue.

Domme dag.

DIES IVDICII.

Sum reſponſurus reſerans mea crimina quæq;,
Iſte dies durus, quo Chriſtus iudicat æquè.

NV ſkal ieg høre baade lidet oc ſtort/
Det ieg imod Gud haffuer ſyndigt giort
Her ſtaar ey andet til raade :
Mine gerninger vil Gud dømme met ſkiel/
Her glemmis intet det veed ieg vel/
Gud frelſe oſſ fra denne vaade.

De onde er denne dag grum at ſee/
De græde alle/ ingen aff dem lee/
Huer bærer for ſig ſtor fare :
Aff alle de ſom for dennem ſtaa/
De vgudelige/ kunde ey pinen vndgaa/
Thi Gud vil dem ey ſpare.

Chriſtus vil ſige.

VERBA CHRISTI IVDICIS

Regnum percipite benedicti voſq; venite,
Tartara percipite, maledicti vos procul ite.

Chriſtus lader da op ſin mund/
Oc kalder de gode til ſit ſamfund/
Til Himmerigis heder oc ære:
Mine kiere Børn min villie haffue giort/
Gaar hid til mig oc hører mine ord/
Hoſſ mig ſkulle i nu være.

Hand bliffuer da vred i ſamme ſtund/
De onde dømmer hand til Helffuedis grund
Gaar bort fra mig til lige:
Følger Dieffuelen ind til Helffuedis tuang/
Der ſkal eder vorde tiden lang/
Den fattige met den rige.

De dragis der ind met ſtor wlad/
Met ſuck oc ſorg oc megen graad/
Deris pine fanger aldrig ende:
I hede oc kuld ſkulle de der bliffue/
De vilde gierne dø de maa alt leffue/
Tilforne de Gud ey kiende.

J ſkulle det vide at Gud ſaa vil/
At Helffuede ſiden ſkal lyckis til/
Oc Dieffuelens mact leggis øde:
Det ſamme Legeme de onde her bære/
Met Sielen ſkal det tilſammen være/
Oc brende i Helffuedis gløde.

Beſlutelſe til Læſeren.

I Herrer ſom nu haffuer Verdſens ſtat/
Denne ſcrifft læſer offuer dag oc nat/
Rætuiſe værer i Domme:
Dømmer ey for vild for gunſt eller gaffue/
Om i ville da fly Helffuedis plaffue/
Naar i for Dommeren komme.

Dennem giffuis da ont oc intet gaat/
Som holte Guds ord for ſpee oc ſpaat/
J Verdſens fremgong oc ære:
For wretfærdighed ſom de giorde/
J Helffuede de indluctet vorde/
Euindelige der at være.

O Herrer oc Førſter i tencke eder om/
Beſkuer oc acter denne grumme Dom/
Som Siel oc Legem ſkulle lide:
Huort i eder vende eller huad i giøre/
Lader dette altid eders hierte røre/
Giører ſand Penitentz i tide.

Det i haffue taget imod Low oc Rætte/
Giffuer det igen for vden trætte/
Det raader ieg eder alle:
Da bliffue i trygge naar i ſkulle dø/
Til Paradiſſ føris fra denne Ø/
Naar Gud eder heden vil kalde.

FINIS.

* * *

D. O. M. S.

ANTIQVA GENERIS NOBILITATE, vera pietate, eximia virtute, ingenij acumine atq; heroica animi magnitudine, excellentj, ABSOLONI VALKENDORP DN. de GLORVP: Qui in memorabilj pugna FALKENBERGENSI, pro patria fortiter ac magna cum laude dimicans, aduerſo ſed læthalj accepto vulnere: Quemadmodum præ totius huius orbis, rebus omnibus momentaneis fluxis & caducis, a DEO per CHRISTVM, vnicè, multùm & ardenter, felicem ex hac in æternam vitam atq; cæleſtem patriam, diſceſsum præoptauit: Ita relligioſè, & mirum in modum placidè, rebus ex ſententia compoſitis, obdormiuit, quarto cal. Nouemb. Anno a partu virginis M. D. LXV. Ætatis verò ſuæ XXXIIII.

Fratri Germano cariſs. Chriſtoferus Valkendorp Dn. de Glorup, immortalis pietatis memor
F. & P. C.

IN TVMVLVM
NOBILISSIMI AC CLAriſsimi viri, Abſolonis Valkendorp, Dn. de Glorup etc.

◆

Andreas Seuerinus.

VIATOR.

Ecquis odoratos cineres hac condit in vrna?
Quæ Sors? quæ virtus? Semideum ne genus?

PIETAS.

Eſt VALKENDORPVS, qui pro patria arma gerendo,
Ceu petiit viuus, ſic placidè occubuit.

VIATOR.

Nil mirum, & ſtirps eſt & Mors pleniſsima laudis,
Sed plus ex voto tam benè poſse mori.

PIETAS.

Sic mihi deuinctos beo, qui mea caſtra ſequuntur,
Seu viuant, DOMINI, ſeu moriantur erunt.

It Graffſcrifft
offuer
Erlig oc Velbyrdige Axel Valkendorp til Glorup/ ſom bleff ſkudt i det ſlag för Falckenbierg oc Døde den 29. Octobris/
Anno Domini
1565.

VIATOR.

HVo er denne Helt ſaa ædel oc bold/
Her huiles vnder huiden ſande?
Huad mandōs gierning ſcriffuis i hans ſkiold
Som kunde met priiſſ beſtande?

PIETAS.

Axel Valkendorp paa Falckenbiergs Valſtæd/
Sit liff loed i denne feide/
Oc fick aff Verden ſaa god en affſked/
Som hand monne Gud ombede.

VIATOR.

At voffue ſit liff for Fæderne Rige/
Er velbyrdig Adel ſtor ære.
Men ære oc glæde er/ Chriſtelige
At dø effter ſin begære.

PIETAS.
Saa lære ſig huer den Konſt met ſkel/
Den ſtund hand er i liffue/
Huo vel vil dø/ hand leffue ſig vel/
Det kand Gud eniſte giffue.

Prentet i Kiøbenhaffn/ aff
Laurentz Benedicht.
1571.
Cum Priuilegio.